

I. SARIĆ, 1978 - Antičko naselje u Petrijancu, Arheološka istraživanja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, Zagreb -

M. SIMEK, 1985 - Kameni Vrh, Godišnjak Gradskog muzeja Varaždin 7, Varaždin

V. VEJVODA - I. MIRNIK, 1971 - Istraživanja prethistorijskih tumula u Kaptolu kraj Slavonske Požege, Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu, 3. ser. 5, Zagreb

B. VIKIĆ-BELANČIĆ, 1968 - Istraživanja u Jalžabetu kao prilog upoznavanju života u zaleđu dravskog limesa, Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu, 3. ser. 3, Zagreb

K. VINSKI-GASPARINI, 1973 - Kultura polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj, Zadar

Josip VIDOVIĆ, Muzej Međimurja Čakovec

Arheološka istraživanja na položaju Kalanica kod Donje Dubrave u Međimurju

Povišene terene (nanosi rijeke Drave) na prostoru između naselja Donje Dubrave i Vidovca, prirodno zaštićene od hirovitih rijeka Mure i Drave, čovjek od davnine koristi za svoja naselja i sam ih stoljećima nadograđuje. Mnogi površinski nalazi s terenskih rekognosciranja pobuđuju interes arheologa za ovaj prostor, a prve zapise o nalazima spominje Anđela Horvat u svojoj doktorskoj disertaciji "Spomenici arhitekture i likovnih umjetnosti u Međimurju", izdane u Zagrebu 1956. godine, koja prostor Međimurja obilazi u svojstvu člana konzervatorske ekipe iz Zagreba. Suradnici ekipe iz Zagreba, Aleksander Schulteis i Stjepan Leiner, kao prvi radnici novoosnovanog muzeja u Čakovcu obilaze ove terene skupljajući površinske nalaze. Detaljan obilazak ovog terena izvršila je ekipa arheologa Muzeja Međimurja Čakovec 1977. godine za potrebe konzervatorske dokumentacije prostornog plana Međimurja do 2000. godine. Povišeni teren zapadno od današnjeg naselja uz cestu za Čakovec registriran je tada kao arheološki lokalitet rimskog razdoblja, ali neutvrđene namjene. Površinski nalaz keramike, stakla, a kasnije i nalazi dva rimska novčića, predodređuju sondažno istraživanje ove lokacije.

Sredstvima SIZ-a Muzej Međimurja izvršio je tokom mjeseca travnja sondažno istraživanje na privatnim parcelama vlasnika, koji nisu tražili obeštećenje zemljišta, te im se ovim putem zahvaljujemo na razumijevanju.

Sondu A veličine 6 x 2 m, dužom osi okrenutom pravcu istok-zapad, otvaramo na najnižoj koti povišenog platoa gotovo uz samu

cestu. Cijelom dužinom sonde sloj humusne crnice ne prelazi tridesetak centimetara, a do dubine 1,20 m nalazi se sloj žutog pijeska "Hamoka". Unutar sloja crnice te u najgornjem sloju pijeska česti nalaz je fragmentirana keramika, koja metodološkim principom proučavanja pripada vremenu antike.

Sondu B veličine 4 x 2 m, dužom osi u smjeru sjever-jug, otvaramo u neposrednoj blizini sonde A. Sloj crnice kao i sloj pijeska, što se tiče dubine, identičan je kao i u sondi A. Pokretni arheološki nalazi, uglavnom keramika, pripadaju također antičkom periodu, a kao nalaz vjerojatno je dio grobova devastiranih uslijed poljoprivrednih radova, odnosno oranja.

Sondu C veličine 4 x 2 m, dužom osi okrenutom u pravcu sjever-jug, otvaramo na najvišoj koti povišenog platoa. U sloju crnice, koji ni ovdje ne prelazi 30 cm, nailazimo na fragmentiranu keramiku sive boje. Na sjevernoj strani sonde nailazimo na tragove pališta s ostacima manje keramičke posude sive boje. Stoga ovu sondu proširujemo naredna četiri metra u smjeru sjeveroistoka, prateći sloj paljevina, koji u promjeru iznosi gotovo dva metra. U sloju paljevine, uz već napomenute keramičke fragmente, sporadično nailazimo i na sagorjele kosti. Do dubine 50 cm u ovoj sondi nailazimo i na veće keramičke fragmente posuda crvene boje, ručke, vratove, trbuhe i dna posuda, koji odreda pripadaju antičkom vremenu. Čest je i nalaz metalne željezne šljake, koji ponešto zbunjuje kao nalaz. Naime, ovdje moramo napomenuti da su slojnice u

sve tri sonde gotovo identične što se tiče dubine pojedinih slojeva, a sve tri sonde istražene su do dubine i preko jedan metar, te ni u jednoj sondi nije pronađen ni najmanji trag što se tiče pokretnih arheoloških nalaza, koji bi ukazivao na građevinski objekt ovog razdoblja. Zbog toga vjerujemo da se na položaju Kalanica nalazi antička nekropola s paljevinskim ukopima i priložima koji su dosta plitki, te ujedno i devastirani uslijed radova, našto ukazuje i mnoštvo keramike na površini i u sloju crnice. prema nalazima antičkog novca ovu nekropolu zasad u premisi možemo okvirno datirati u 2-4. st. n.e, iako će tek naredna opsežnija istraživanja moći dati kompletnu sliku zbivanja antičkog vremena na ovome prostoru.

Kalanica kod Donje Dubrave: sonda A

Kalanica kod Donje Dubrave: sonda C-fragment posude

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kumrovec, Kutina, Sesvete, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice, Veliki Tabor i Virje)

TEHNIČKO UREDNIŠTVO

Stručni kolegij Gradskog muzeja Bjelovar

Glavni i odgovorni urednik: Goran Jakovljević

Tehnički urednik: Željko Vukčević

Uređivački kolegij: Goran Jakovljević (Bjelovar), Miroslav Klemm (Varaždin), Smiljka Marčec (Čakovec), Rastko Pražić (Kutina) i Oka Ričko (Koprivnica)

Muzejski vjesnik izlazi jedanput godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Za sadržaj i lekturu tekstova odgovaraju autori.

Glasilo solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

Nakladnik: Gradski muzej Bjelovar

Za nakladnika: Božidar Gerić

Tisak. COLORPRINT Bjelovar

Broj 12 - Ožujak 1989.

God. XII.

Naklada: 800 komada

Naslovna stranica: Detalj metalne ograde ispred spomen-muzeja "Josip Broz Tito" u Velikom Trojstvu, rad Josipa Broza

Prijevod: Oka Ričko (Koprivnica), Marina Šimek (Varaždin), Miroslav Klemm (Varaždin) i Antun Šimunić (Osijek)